

بنام خدا

مجموعه شعر:

بیتابی‌ها و ماه خنیاگر

امیر مکوندی

انتشارات معتبر

۱۳۹۶

سرشناسه	مکوندی، عبدالامیر، ۱۳۳۱ -
عنوان و نام پدیدآور	بی‌تابی‌ها و ماه‌خیاگر / عبدالامیر مکوندی.
مشخصات نشر	اهواز: موسسه فرهنگی هنری آداب، انتشارات معتبر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۵۲ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۹-۰۴۵-۹ (ریال: ۱۰۰۰۰)
وضعیت فهرست‌نویسی	فینا
یادداشت	بالای عنوان: مجموعه شعر.
موضوع	شعر فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	Persian poetry -- ۲۰th century
رده‌بندی کنگره	۱۳۰۰۹۰۴۹۴/۵ PIR۸۳۶۱
رده‌بندی دیو	۸۶۱/۶۲
شماره کتابشناسی	۴/ ۹۶۷۷

اهواز: چهارراه ادبی، اول خیابان شهید سراج شماره ۳۲

تلفن: ۰۶۱-۳۲۲۱۱۳۶۸-۰۶۱ فاکس: ۰۶۱-۳۲۲۲۵۴۹۶

پست الکترونیکی: Moatabar_alavi@yahoo.com

عنوان کتاب: بی‌تابی‌ها و ماه‌خیاگر

نویسنده: امیر مکوندی

ناشر: انتشارات معتبر (وابسته به مؤسسه فرهنگی هنری آداب)

شمارگان: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

چاپخانه: ولیعصر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۹-۰۴۵-۹

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۲۷	طره‌ها	۱۱	شیرهای چپ
۲۸	بخت نیلوفری	۱۲	سجده رویین تن
۲۹	سکوت خفته	۱۳	پرواز
۳۰	ماه پنهان	۱۴	زین‌های کاهان
۳۱	گام‌های فاخر	۱۵	رکاب‌ها
۳۲	غزل‌ها	۱۶	پولک ماه
۳۳	ور تابنده	۱۷	پرسه‌های عاشق
۳۴	برج‌ها	۱۸	آرایش صبح
۳۵	سجده ملوع	۱۹	بازی نسیم
۳۶	پیام روشنا	۲۰	بوسه‌ها
۳۷	هیبت‌ها و ناله	۲۱	هم صدا
۳۸	سرود آشنا	۲۲	اشاره
۳۹	چرخش ماه	۲۳	عقیق صدا
۴۰	اقبال غراب	۲۴	قلم‌ها
۴۱	هوش خواب‌ها	۲۵	نور شکیا
۴۲	قُرُق سبز	۲۶	آذین‌ها

۶۳	تراشه‌های ماه	۴۳	طلوع
۶۴	مذاهب عشق	۴۴	اسب‌های رمنده
۶۵	ماه تبعیدی	۴۵	فرازها
۶۶	حقیقت	۴۶	پَر سیمرغ
۶۷	اشارت‌ها	۴۷	اک گشاده
۶۸	چتر نور	۴۸	اتیم عشق
۶۹	بال سخاوت	۴۹	مراج
۷۰	فرصت‌ها و قله‌ها	۵۰	صورت‌ها
۷۱	هلال واژگون	۵۱	گونه‌های شربار
۷۲	آتش عود	۵۲	قله‌های سفید
۷۳	تندیس	۵۳	پیاله کسوف
۷۴	یروانا	۵۴	عاشق‌تر
۷۵	ناری شعر	۵۵	مدار کوه
۷۶	بنشین و بوی	۵۶	برج معابد
۷۷	خواب‌های دیوانه	۵۷	بلوغ
۷۸	استخوان شکسته	۵۸	رؤیاها
۷۹	نفس‌های خیس	۵۹	بال گشاده
۸۰	دهان‌های فرسوده	۶۰	مثل باران مثل کبوتر
۸۱	عقیق صدا	۶۱	گورها
۸۲	کوبه‌های نور	۶۲	رستاخیز

۱۰۳	چشم‌های ماه	۸۳	تندیس جاودان
۱۰۴	گردش مینایی	۸۴	رکاب واژه‌گان
۱۰۵	یادها و خاطره	۸۵	خون خورشید
۱۰۶	افق‌ها	۸۶	فانوس‌ها
۱۰۷	صدا در خموشی	۸۷	رکاب شعر
۱۰۸	خواب ماه	۸۸	تیریاژ
۱۰۹	سواران نقره	۸۹	حضور ماه
۱۱۰	ماه و کسوف	۹۰	گور ساده بونام
۱۱۱	عقیق نام	۹۱	سخت‌و
۱۱۲	زینت جاهل	۹۲	کشته‌ی عشق
۱۱۳	مس‌های کوتاه	۹۳	اکلیل ستاره
۱۱۴	آفت‌ها	۹۴	پری خوانی سوگلان
۱۱۵	ایه‌ها	۹۵	رو به ساحل‌ها
۱۱۶	غول عقیق	۹۶	ساعت آفرینش
۱۱۷	منظومه	۹۷	صدای فراز
۱۱۸	یادها	۹۸	سرو آسوده
۱۱۹	همصدا	۹۹	بسته‌های شنود
۱۲۰	پیاله گلو	۱۰۰	دقایق عافیت
۱۲۱	زادن بی‌امان	۱۰۱	گردش روزان
۱۲۲	شرم	۱۰۲	آوارهای پی‌گرد

۱۳۸	امواج دانا	۱۲۳	لمس ماه
۱۳۹	بامداد عریان	۱۲۴	طرح
۱۴۰	حواس شکسته	۱۲۵	چگور
۱۴۱	انسان و ماه (۱)	۱۲۶	شب نامه ها
۱۴۲	انسان و ماه (۲)	۱۲۷	شب و گورستان پیر
۱۴۳	انسان و ماه (۳)	۱۲۸	نرّه ی گونه ها
۱۴۴	انسان و ماه (۴)	۱۲۹	رقص ه
۱۴۵	پر سیمرغ	۱۳۰	دهان های حسن
۱۴۶	فرصت عاشقی	۱۳۱	تبسم شهاب
۱۴۷	ترانه های صلح	۳۰	بدر ماه
۱۴۸	انسان مسیح (۱)	۱۳۳	شهاب نقره
۱۴۹	انسان مسیح (۲)	۱۳۴	تاراج
۱۵۰	انسان مسیح (۳)	۱۳۵	خفته بر آتش
۱۵۱	بازگوز	۱۳۶	صولت شعر
		۱۳۷	شاه شهید

مقدمه مؤلف

ز - روف مشق نیوشا
به نوای نی بر آید

چه حدیث عاشقان است
کز مشام دلبر آید

نعمت ا...م

شعر امروز با سوله‌های اندوخته‌های شخصی و اجتماعی و تمامی تجربه‌های جمعی و ضمیر ناخودآگاه شاعر در لحظه‌های درگیری عاطفی و اجتماعی باعث و بانی یک حادثه ذهنی در شاعر می‌شود و به همین لحاظ به سبب تنوع ابعاد و موضوع منطق گریز بود، آن‌این اتفاق تن به ارسات زبان عام نمی‌دهد و لاجرم شاعر ناگزیر است که خود را از قید و بند زبان عام رها کرده و به کمک خرد به خلق اثر اقدام و حادثه را با شرایط متنوع‌تر با بار عاطفی بیشتری پرداخت و ارائه نماید. در این وسیع شاعر با تصرف ناگزیر تصنعی و آگاهانه در منطق زبان عمومی به سبب تصنیف آشنازدایی و مجازی بودن معانی واژگان، هنجارگریزی، و قاعده افزایی بر زبان حاکم می‌شود و شعر را از مقوله زبان معمول و روزمره دور می‌نماید. این چرخش حاصل پشتوانه عاطفی نیرومندی است که پیش از آفرینش شعر در شاعر ایجاد اتفاق می‌کند در حقیقت این شعر تصویری اسکان یافته از یک حادثه پیچیده است تحت تأثیر انگیزه‌های بسیار پدید می‌آید. اما مشخصاً آنچه سبب فعل این اتفاق می‌شود تأثیر شدید بار عاطفی است و آنچه عناصر و طرح

این حادثه منطق‌گریز را رقم می‌زند تجربه شاعرانه است.

فرایند این تجربه متعالی در شعر امروز در حقیقت نتیجه رسوب اندیشه‌های تجددخواهی عصر نو جوئی ادبیات دوران مشروطیت می‌باشد که آهسته و بایسته به وسیله پیشگامان شعر و ادب آن دوره و دوره‌های بعد و مشخصاً شخص نیما و دوران پسا نیمایی به سردمداری احمد شاملو و به دنبال آن مجموعه بانیان شعر دیگر و موج تاب، پوست انداخته و با افق دگر اندیشی و نو اندیش همسوئی با ادبیات جهان مسیر خود را به سمت متعالی شدن و دریای بیکران بی‌نهایت متفاوت‌ها هموار نموده است و از همین منظر است که ما در شعر روز با یکی از شگفت‌انگیزترین مسائل پیچیده پدیده هستی روبرو هستیم...

شاعر با ترکیب نسبت‌ها و حفظ رابط متقابل و متناظر اجزای مجموعه و ایفای نقش متقابل آنها در مقابل هم دیگر، بر از معانی قاموسی و حقیقی کلمات رستاخیزی خلق، و با استفاده هوشمندانه از وزن و موسیقی داخلی و معنوی و سایر قواعد نظام‌مند مانند باستان‌گرایی، هنجار‌گریز، مجاز، تصویر، استعاره، حس آمیزی و ایجاز و ... به یک زبان غیر ارجاع را پیدا می‌کند و با شخصیت بخشیدن و نسبت دادن اعمال و ویژگی‌ها به عوالم انسانی به سازه‌های ساختمان شعر و موجودات بی‌جان و مفاهیم ذهنی، مقابله می‌کند و ارائه می‌دهد که عناصر خود را از عالم هستی دریافت می‌نمایند. در اینجا است که شاعر برای شناخت هستی و ماهیت حقیقت به یک زبان موجه راه پیدا می‌کند و با رفتار عینی و ذهنی خود موضوعی را عنوان می‌کند که هیچ کس تاکنون این گونه آن را نشنیده است، به نمایش می‌گذارد. و این چیزی نیست جز شیوه ترکیب مصالح ساختمان شعر و ارائه مفاهیم ثانوی یعنی چند معنایی بودن زبان

شعر. چنین شعری به لحاظ تنوع بار معنایی و قانونمندی ایجاز و توان معنایی کلام، نه بدهکار تاریخ است و برده‌ی ایدئولوژی‌ست و نه تن به اسارت زبان عام می‌دهد. بنابراین تنها شاعر است که با موسیقی معنوی کلمات که در ذات زبان نهفته است قلمرو وسیع و میدان پهناوری از خلاقیت هنری و نظام آوایی خاص پیش روی دارد. این جاست که می‌توان گفت: متن تنها حقیقت موردی است که در پیوند با تاریخ و ایدئولوژی میان گذشته و حال در نوسان دائم است و در گذر تاریخ هاله‌ای بی‌پایان از معانی متعدد بر گرد کانون سیال تاریخی‌اش شکل می‌گیرد.

و این ترکیب، این تناور و متقابل اجزای یک واحد هنری و نقش متقابل آنها در رویارویی با هم‌دگر است که به یک اثر هنری ماندگار تبدیل می‌گردد. و این یعنی بخشیدن معانی و مفاهیم ثانوی و چند معنایی به زبان شعر در این فضا اگرچه شعر عناصر خود را از عالم واقعیت دریافت می‌نماید اما تخیل شاعر است که شخصیت بخشیدن و نسبت دادن افعال و اعمال و خصوصیات و عواطف انسانی به عناصر و موجودات بی‌جان طبیعی و مفاهیم انتزاعی و ذهنی، ارتباط و پیوند خاصی میان عناصر ایجاد می‌کند که شعر از عالم واقعیت فاصله می‌گیرد و نمود سورئالیستی به خود می‌گیرد. شعر ناب امروز آینه درون‌نمای روح و شخصیت جامع شاعر است که صورت و ماهیت آن از حادثه‌ای شکل می‌گیرد که در اندوخته و تجارب عینی سرچشمه دارد و انعکاس تمام استعدادها، دانش‌ها، حساسیت‌ها و ظرفیت‌های هنری و ذاتی اوست. آنچه در این شعر ارجمند و ارزشمند است صمیمیت و صداقت شاعر است با خویش‌شن خویش و موضوع مقبولیت و معقولیتش خلاف عادت بودن آن است چه در حوزه صورت و چه در باب

معنی و بر اساس مختصات تکوینی خود از مرحله اولیه به مرحله چند معنایی گام برمی‌دارد. و موضوع غیر مرجوعی و علم تأویل را بر پایه تشابه سازی در متن خود استوار می‌سازد، و مجازی بودن شعر را گواهی می‌دهد ...

خواننده امروز شعر ناب باید بداند که شاعر با تصرف ناگزیر و حتی تصرف تسنعی و آگاهانه در منطق زبان عمومی، اسباب کتمان معنی شعر را فراهم می‌سازد و به همین دلیل حرکت شعر از بیان وضوح به سوی ابهام و کتمان، مقدر طبیعی و تاریخی شعر است و ابهام جزء ذات شعر محسوب می‌گردد. همچنین مخاطب این شعر باید بداند زبان شعر تنها ابزار انتقال معنی نیست و کلمات به مثابه آراء، و متعارف خود ظاهر نمی‌شوند و معانی ثانوی دارند و این معانی بر اساس ذهن خواننده شکفته و کشف می‌شوند. در تمام این موارد شاعر، نه قضایا را بلکه شبه قضایا را بیان می‌نماید... خواننده شعر امروز باید بداند شعر و نثر از نظر گوناگونی نوع و مصالح فرقی با هم ندارند تنها فرق اساسی بین شعر و نثر شیوه ترکیب عناصر آنهاست. در واقع اختلاف در شیوه ترکیب مصالح و این هم اختلاف در هدف را به دنبال خود دارد. و اساساً شعر یعنی تخیل فعال و قوه تنظیر و ترکیب و شیوه بیان است که لذت ناشی از این بیان مستقیماً متوجه خواننده می‌شود و مخاطب در تکوین و معنی اثر هنگام با شاعر مشارکت مستقیم دارد.

برداشت و رای به تعبیر

امیر مکوندی

منابع - دکتر شفیعی کدکنی، دکتر تقی‌نامداریان و ...